

Mål C-164/20**Begäran om förhandsavgörande****Datum för ingivande:**

20 april 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Landesgericht Korneuburg (Österrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

27 februari 2020

Klagande:

Airhelp Limited

Motpart:

Austrian Airlines AG

REPUBLIKEN ÖSTERRIKE

Landesgericht Korneuburg

Landesgericht Korneuburg har i egenskap av appellationsdomstol [utelämnas] i målet mellan klaganden **Airhelp Limited**, Central Hong Kong, [utelämnas] mot motparten **Austrian Airlines AG**, [utelämnas] Wien-Flughafen, [utelämnas] rörande **1 200 EUR** [utelämnas] med anledning av klagandens överklagande av Bezirksgericht Schwechats dom av den 21 oktober 2019 [utelämnas] fattat följande

Beslut

[1] Följande fråga hänskjuts till Europeiska unionens domstol för **förhandsavgörande** enligt artikel 267 FEUF:

”Ska artiklarna 5, 6 och 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 tolkas så, att det ska anses som ”extraordinära omständigheter” i

den mening som avses i artikel 5.3 i [förordning (EG) nr 261/2004], att en flygplatsläkare fastställer att en passagerare som redan befinner sig ombord på ett flygplan [**Orig. s. 2**] som ännu inte startat är så pass sjuk att passageraren är oförmögen att flyga, varpå passageraren nekade befordran av lufttrafikföretaget, vilket innebär att passageraren måste lämna flygplanet och dennes bagage lastas av?

[2] Förfarandet förklaras vilande fram till dess att Europeiska unionens domstol har meddelat ett förhandsavgörande.

S k ä l

I. Förfarandet i det nationella målet:

a. Följande faktiska omständigheter är ostridiga [utelämnas]:

R***** M***** och H***** M***** hade en bekräftad platsreservation med motparten, Austrian Airlines AG (nedan kallat Austrian Airlines) för följande flygningar:

- OS 872 från Teheran (IKA) till Wien (VIE); tidtabellsenlig avgångstid den 9 januari 2018, klockan 03:50; tidtabellsenlig ankomsttid den 9 januari 2018, klockan 06:00.

- OS 451 från Wien (VIE) till London (LHR); tidtabellsenlig avgångstid den 9 januari 2018, klockan 06:40; tidtabellsenlig ankomsttid den 9 januari 2018, klockan 08:15.

- AC 8283 från London (LHR) till Halifax (YHZ); tidtabellsenlig avgångstid den 9 januari 2018, klockan 11:10; tidtabellsenlig ankomsttid den 9 januari 2018, klockan 14:00. [**Orig. s. 3**]

Flygningen OS 872 försenades med 53 minuter och startade faktiskt inte förrän den 9 januari 2018 klockan 04:30 från IKA och landade klockan 06:53 på VIE. Sträckan från IKA till YHZ är över 3 500 km.

Följande omständigheter låg till grund för att flygningen OS 872 försenades med 40 minuter: Efter att ombordstigningen påbörjats på IKA och väl ombord på flygplanet upptäckte en senior-crew-anställd i flygplansbesättningen hos Austrian Airlines att en passagerare var i ett uppenbart dåligt hälsotillstånd. Enligt Austrian Airlines Operation Manual är det inte tillåtet att transportera personer som på grund av ett medicinskt tillstånd bedöms vara oförmögna att flyga. Undantag från denna regel kan göras i den mån som passageraren innehar ett medicinskt dokument, vilket emellertid inte var fallet. Den som Senior-crew anställde medarbetaren i besättningen bad flygplatsläkaren att kontrollera hennes preliminära bedömning. Även flygplatsläkaren gjorde bedömningen att passageraren var oförmögen att flyga, vilket medförde att Austrian Airlines nekade passageraren befordran. Passageraren var tvungen att lämna flygplanet och

dennes bagage lastades av. Det var inte möjligt att fastställa vari det medicinska tillståndet konkret bestod.

Flygningen OS 872 försenades med ytterligare 13 minuter. Skälen till denna försening kunde inte fastställas.

Den minsta anslutningstiden (*minimum connecting time*) på flygplatsen VIE är 25 minuter. Om flygningen endast hade blivit försenad med 13 minuter och om den ytterligare förseningen på 40 minuter inte hade inträffat, så hade passagerarna kunnat nå sitt anslutningsflyg.

b. Klaganden, Airhelp Limited (nedan kallat Airhelp) har yrkat att Austrian Airlines ska förpliktas att betala kompensation till ett belopp på 1 200 euro jämte ränta enligt artikel 5 jämförd med artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 [**Orig. s. 4**] av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (nedan kallad förordning (EG) nr 261/2004).

Till stöd för sin talan har Airhelp – i den mån det ännu är relevant för överklagandet – gjort gällande att R***** M***** och H***** M***** har överlåtit sina rättigheter till Airhelp, vilka bolaget mottagit. Flygningen OS 872 försenades, vilket medförde att R***** M***** och H***** M***** missade sitt anslutningsflyg och nådde bestämmelseorten med mer än tre timmars försening. Det förelåg inga extraordinära omständigheter och i synnerhet inga meteorologiska förhållanden eller andra grunder för ansvarsbegränsning enligt nämnda förordning.

c. Motparten, Austrian Airlines, har yrkat att talan ska ogillas. Austrian Airlines har – i den mån det är relevant för överklagandet – gjort gällande att en fyraåring (H***** M*****) inte med rättslig verkan kan överlåta en rättighet. Förseningen av flygningen OS 872 från IKA till VIE berodde på extraordinära omständigheter, eftersom en passagerare blev sjuk eller avled den 9 januari 2018 på flygningen OS 872 och flygningen av denna anledning försenades med 40 minuter.

d. Domstolen i första instans ogillade talan i sin helhet och angav som motivering i huvudsak att det i regel inte utgör en tillräcklig grund, i den mening som avses i artikel 5.3 i förordning (EG) nr 261/2004, att en besättningsmedlem blir sjuk eller avlider, eftersom denna omständighet är en sådan risk som ska hänföras till lufttrafikföretagets risksfär. Det förhåller sig däremot annorlunda när det är fråga om en passagerares sjukdom eller död, oberoende av om denna händelse inträffar under den aktuella flygningen [**Orig. s. 5**] eller under den föregående flygningen. Denna omständighet faller inte under lufttrafikföretagets riskområde, eftersom det endast är en allmän risk i livet som förverkligas. Att en passagerare före planerad avgång är i ett så dåligt hälsotillstånd att denne inte kan genomföra resan är under alla omständigheter inte en situation som lufttrafikföretaget måste räkna med, och

det är inte heller en del av den normala och förväntade driften på området för lufttransport. Austrian Airlines hade inte kunnat undvika denna omständighet, och den kunde inte heller anses ligga inom flygbolagets kontroll, eftersom Austrian Airlines inte hade något inflytande över passagerarens hälsotillstånd. Austrian Airlines kan inte uppmanas att lämna närmare uppgifter om passagerarens sjukdomstillstånd eller i vilken omfattning passageraren drabbats, eftersom flygbolaget inte får samla och lagra medicinska uppgifter om passagerare på grund av skyddet av personuppgifter. Om en passagerare insjuknar kort före en planerad flygning är det fråga om en extraordinär omständighet. Efter att denna omständighet inträdde vidtog Austrian Airlines alla nödvändiga steg för att passageraren skulle lämna flygplanet och hans bagage lastas ur. I den aktuella situationen fanns inga rimliga åtgärder som hade kunnat vidtas för att påskynda transporten av de övriga passagerarna. Tillhandahållandet av ett ersättningsflygplan eller en ombokning till en annan flygning skulle ha medfört ännu större förseningar. Austrian Airlines har således vidtagit alla rimliga åtgärder för att säkerställa att passagerarna transporteras med minsta möjliga försening. Det fanns inte något orsakssamband mellan den ytterligare förseningen på 13 minuter och det missade anslutningsflyget.

e. Airhelps överklagande riktar sig mot denna dom. Klagandebolaget har i huvudsak gjort gällande att domstolen i första instans gjorde en **[Orig. s. 6]** felaktig rättstillämpning: Tyska Bundesgerichtshof (BGH) har redan vid flera tillfällen konstaterat att lagstiftarens avsikt inte är att varje oundviklig händelse ska anses utgöra extraordinära omständigheter, utan endast sådana händelser som inte överensstämmer med vad som typiskt sett händer, det vill säga inte normalt kan förväntas falla inom ramen för den normala verksamheten på området lufttransport. Följaktligen ska varken en passagerares sjukdom eller död anses utgöra extraordinära omständigheter, eftersom dessa händelser inte är ovanliga i den vardagliga verksamheten på området lufttransport. I synnerhet på långdistansflygningar – vilket det är fråga om i förevarande mål – är det till och med mer troligt att en passagerare är sjuk redan av den anledningen att antalet passagerare är större vid långdistansflygningar. Det ska beaktas att det av detta skäl även finns i förväg fastställda procedurer för att hantera denna omständighet. I flygbolagets Operation Manual finns en procedur för att hantera sjuka passagerare. Härav kan man dra slutsatsen att Austrian Airlines måste räkna med risken att passagerare kan bli sjuka och att bolaget faktiskt också har räknat med denna risk. Redan av denna anledning föreligger det inga extraordinära omständigheter i den mening som avses i förordning (EG) nr 261/2004. Även om frekvensen i sig inte utgör ett tillräckligt kännetecken för förekomsten av extraordinära omständigheter, så är frekvensen och det faktum att det finns särskilda i förväg fastställda procedurer för att hantera denna omständighet, i vart fall ett tecken på att det är fråga om en vanligt förekommande händelse på området för lufttransport. Vidare är det av betydelse hur mycket av förseningen på 40 minuter som berodde på att passageraren skulle lämna planet och att dennes bagage skulle lastas ur, och hur mycket av förseningen som berodde på den faktiska medicinska undersökningen.

f. I svarsskrivelsen till överklagandet har Austrian Airlines yrkat att överklagandet ska lämnas utan bifall och till stöd härför hänvisat till avgöranden från tyska domstolar, i vilka en [Orig. s. 7] passagerares sjukdom har ansetts utgöra extraordinära omständigheter, samt gjort gällande att det resonemang som förts av domstolen i första instans i huvudsak är riktigt.

g. Landesgericht Korneuburg ska i egenskap av **appellationsdomstol** i andra och sista instans pröva klagandens yrkanden.

Inledningsvis ska det påpekas att frågan om huruvida en överlåtelse av R***** M*****s rättigheter har rättslig verkan, blivit utredd. Huruvida även H***** M*****s rättigheter har överlåtits med rättslig verkan anses inte vara en unionsrättslig fråga. På grundval av den nationella processrätten och appellationsdomstolens rättsliga överväganden aktualiseras denna fråga först för det fall att Europeiska unionens domstol besvarar tolkningsfrågan nekande. Utgången i målet är således – i vart fall med avseende på R***** M***** – beroende av tolkningen av artikel 5.3 i förordning (EG) nr 261/2004.

II. Tolkningsfrågan:

Landesgericht Korneuburg, i egenskap av appellationsdomstol, anser med tillämpning av befintlig unionsrättslig rättspraxis att en händelse alltid ska anses utgöra ”extraordinära omständigheter” enligt artikel 5.3 i förordning (EG) nr 261/2004, om den beror på en händelse som inte är en typisk händelse som kan förväntas inom ramen för det berörda lufttrafikföretagets normala verksamhet och till sin karaktär eller orsak ligger utanför lufttrafikföretagets faktiska kontroll (C-549/07, C-402/07, C-432/07, C-12/11 och C-257/14).

Dessutom finns många avvikande avgöranden från österrikiska och tyska domstolar i frågan huruvida ett medicinskt nödfall som utgörs av [Orig. s. 8] en passagerares sjukdom ska anses vara extraordinära omständigheter i den mening som avses i artikel 5.3 i förordning (EG) nr 261/2004. Det framgår redan av denna omständighet att innehållet i nämnda bestämmelse inte är så tydligt att det är fråga om en *acte clair*.

Appellationsdomstolen anser inte att det är nödvändigt att skilja mellan vilken andel av förseningen på 40 minuter som berodde på den faktiska medicinska undersökningen och vilken andel som berodde på att passageraren skulle lämna planet och dennes bagage lastas ur, i synnerhet eftersom det är direkta och oundvikliga följder av resultatet av den medicinska undersökningen att passageraren lämnar planet och bagaget lastas ur.

[utelämnas]

Landesgericht Korneuburg, avdelning 22

Korneuburg, den 27 februari 2020

[utlämnas]

ARBETSDOKUMENT